

ҚАШҚАДАРЁ ВИЛОЯТИДА

ҚОЛИПНИ СИНДИРАЙЛИК

Жумҳуриятимизда янги-янгилари жараёни кетаяпти. Мустақиллик имконият даражамизни кенгайтириб бормоқда. Маълум муддат ўтгач, барча соҳалар бўйича жаҳон мамлакатлари билан рақобатлашамиз. Вақти билан ўз пулимиз, ўз армиямиз, ўз спортимиз бўлади.

Шахсан мен милиция ишида ҳам ўзгариш бўлишини истайман. Балки номланиши ўзгарар, балки эгнидаги кийими. Ишқилиб, уларни кўрганлар Ўзбекистонники дейишсин.

Менда яна бир таклиф бор. Бу барча турдаги улов воситаларига дахлдор. Уловларнинг давлат рақамларини биласиз. Масалан, В 1991 КФ, 19-92 СНТ ва ҳоказо. Бу рақамлар собиқ ССЖИ ҳудудидagi уловларга тегишли эканлигини билдиради. Лекин ССЖИ энди йўқ. Мустақил Ўзбекистон Жумҳурияти ўз ҳудудидagi улов воситаларининг давлат рақамларини ўзгартириш имкониятига эгами? Беш рақам, икки ҳарfli ёки олти рақам, бир ҳарfli тарзда. Айтмоқчи бўлган гапим, секинлик билан ССЖИ ясаган қолипдан қутулиш йўллари изласак.

Бу таклифни киритиш ҳали эртадир, лекин мен дилимда сақлаб туrolмадим.

Абдували ҲАСАНОВ,
Китоб шахри.

Кейинги икки йил ичида Шаҳрисабз шаҳар ички ишлар бўлимида сезиларли ўзгаришлар бўлди. Милиция майори Комил Қурбонов бўлим бошлиғи лавозимига кўтарилгунга қадар ИИБда ишчилик кайфияти анчагина суяйган эди. К. Қурбонов ёш, ғайрат-шижоатли эмасми, тез орада вазиятни бутунлай ўзгартириб юборди. Исботи учун эса биргина ўтган йилнинг якуний хулосаларига бир назар ташлаш kifoya. Вилоят бўйича энг юқори, ижобий кўрсаткичларга эришилди.

СУРАТЛАРДА: милиция майори К. Қурбонов (ўнгда) бўлим навбатчисига зарур топшириқларни бермоқда; ҳар бир гурунг, ҳар бир таклиф, маслаҳатнинг ўз самараси бор.

Эркин САТТОРОВ олган суратлар.

Айтсам тилим, айтмасам дилим куяди

Нишон тумани прокуратурасининг терговчиси, тажрибали ҳуқуқшунос Жуманазар Ҳайдаров билан журналист Жамол Яхшибоев суҳбати.

— **Жуманазар ака, демократик-ҳуқуқий-мустанзил давлатнинг негизи нимада?**

— Демократия — бу халқ ҳокимияти. Демократик-ҳуқуқий-мустанзил давлат эса бир мунча кенг тушунча. Аввало, мазкур давлатда яшайдиганларни ҳуқуқий билимлар билан ҳуроллантирмоқ даркор. Ҳўш, бизда-чи? Айтсам тилим, айтмасам дилим куяди. Ҳатто кўпгина ташкилот ва корхоналарнинг раҳбарлари ҳам энг оддий меҳнат қонунилари мажмуасини билишмайди. Ишга қабул қилиш ва бўшатишда-ку ҳуқуқбузарликлар ошиб-тошиб ётибди. Кўпгина сарсон-саргардонликлар ана шу ҳуқуқий билимсизлик оқибатида рўй бермоқда. Айрим рўзнома, ойномаларни варақлайман. Қонун-мажмуаларида кўрсатилган, ҳал қилиш йўллари аниқ-тиниқ ёзиб қўйилган оддий саволлар ва уларга жавоблар билан бутун бир саҳифа тўлиб чиқади. Бу иш пойтахтимиз Тошкентда чиқадиган кўпгина нуфузли нашрларда кузатишмоқда. Мен бу билан рўзнома, айтмоқчиманки, ҳали биз ҳуқуқий жиҳатдан чаласаводмиз. Яна тақдорлайман, чаласаводмиз. Ахир, ҳар бир туманда ҳуқуқий маслаҳатхона бор. Аризани олиб Тошкентга чопгунча аввал ўша ерга учрашмоқ дар-

кор. Қоғозбозлик, сансалорликдан нима наф? Хулоса шу, қачонки одамлар ҳуқуқий билимли бўлади, ўшандагина демократик-ҳуқуқий-мустанзил давлат тузиб оламиз.

— **Ўзбекистон мустақил давлат бўлди. Албатта, Республикаимизнинг Россиядан кидан андоза олинган жинойт мажмуаси бугунги кун талабига жавоб бермайди. Шу масалада сизнинг фикрингиз...**

— Дарҳақиқат, шундай. 74 йил марказ тазйиқи билан яшадик. Энди ўзлимизга қайтиш вақти келди. Ҳеч кўрқмасдан, иккиланмасдан қонуларни миллийлаштириш билан шуғулланмоқ зарур. Амалдаги қонулар мажмуасини ота-бобларимиз анъаналари асосида янги тахрирда қайтадан кўриб чиқиш, миллийлаштириш керак.

— **Шарқда ўғрилар, порахўрлар, фоҳишалар азал-азалдан қаттиқ жазоланган. Аини куларда эса...**

— Гапингизни тушундим. Яширмаслик керак, содир этилаётган ҳар учта жиноятдан иккитаси ўғирлик билан боғлиқ. Фоҳишабозлик мисли кўрилмаган даражада ўсди. Юқориди айтганимиздай, қонуларимиз кўчирма бўлгани учун мажмуага миллий урф-одатларни топовчиларни жазолаш ҳақида банд киритилмаган. Эшитишимча, Саудия Арабистонида қа-

ердан келган бўлишдан қатъий назар миллий урф-одатларни менсиманларга жарима солишаркан. Агар бунга ҳам қаноатланмас, полиция ёрдамида мамлакат чегарасидан ҳайдаб чиқаришаркан. Ўзбекистонда ҳам ана шундай қонулар жорий этилмоғи даркор. Зеро, у ким бўлмасин, қайси заминда нафас олаётганлигини сезсин. Бултур Нурали Қобулнинг «Иштонсизлар инқилоби» сарлавҳали мақоласини ўқигандим. Ҳа, ёзувчи айтганидек, мамлакатимиз иштонсизлар юртига айлланиб қолди. Шу пайтгача тавфиқли хотинларимиз, қизларимиз лозима кийишса, улар маданиятсиз ҳисобланди. Кейинчалик эса қизларимиз, жувонларимиз соч кестиринча ўргандилар. Битта фожиа иккинчисини етаклаб келаверди. Бу орада ўғирликлар шу даражада авж олиб кетдики, сўз билан таърифлаш қийин. Ҳатто чет эллардан келган фуқароларнинг ҳам ҳар хил буюмлари куппа-кундузи олиб қочилмоқда.

Узоқ йиллар социализмда уюшган жиноятчилик бўлмайди, деб яширилган эди. Охири «касаллик» мадда-лаб ёрилди-ю, ҳаммаёқда бир текис ёйилиб кетди. Москов — бош ўғрихона бўлса, қолган шаҳарлар ҳам ундан қолишмапти. Менинг фикримча, ота-бобларимиз қўллаган тарбия ва жазо усулларидан фойдаланишга фурсат етди!..

ДўСТИНГДАН ТОП

Қиш ҳавоси. Ҳароратнинг совуқлигиданми ё ҳали тун пардасининг батамом кўтарилмаганиданми, атроф сокин. Хизматга келаётган туман ички ишлар бўлими ходимлари ҳам эшик олдида турган навбатчининг ёнидан тезгина ўтишмоқда. Лекин хотиржамлик узоққа чўзилмади (одагий ҳол). Эрталабки осудаликни навбатчи хонасидаги телефоннинг жирингги бузди...

Жалил, Илҳом, Равшан йиғиштириб кўчага чиёшликдан тепишиб катта қишди. Ғузур-Ғалча автобўлган синфдош оғайнилар. Фақат ҳарбий хизматни турли пайтда тамомлаб келишди. Хизматдан энг кеч Илҳом қайтди. Бироқ улар борди-келдини узмадилар. Янги йил арафасида ҳам Жалил Илҳом билан бирга Равшанларникига боришди. У ёқ-бу ёқдан анча гурунглашдилар, армия давридаги йилларни эслашди. Равшан Олмониядан олиб келган (у хизмат бурчини Олмонияда ўтаган) «Алва» белгили қулоққа қўйиб эшитадиган (наушникли) магнитофонини, альбомини кўрсатди...

Кеч тушганда тарқалишди. Йўлда Жалил Илҳом билан нималарнидир келишиб олишди, шекилли, қўл ташлашдилар. ***

11 январь. Қишлоқни куй, қўшиқ қамраб олган. Бозор ака хонадониди шодиена. Қишлоқ аҳлининг ҳаммаси шу ерда. Фақат Илҳом ва Жалилнинг тўй билан ишлари йўқ. Келишилган пайтда белгилаган жойда учрашдилар. Бир зумда кўзланган ҳовлиларига етиб келишди. Илҳом кўчада қараб турадиган, Жалил эса уйга қирадиган бўлди. 10-15 минутдан кейин Ғузур дарёси ўзанида учрашишга келишдилар. Шундан сўнг Жалил лип этиб ҳовли деворидан ошдида, унинг орқа деразасига яқинлашди... ***

Икковлон тўйхонага кириб келганларида, базм айни қизиган пайт эди. Равшан ҳали шу ерда экан. Улар анчагача чақ-чақлашиб ўтиришди. Бир соатлардан кейин тўйхонада Равшаннинг отаси Кенжа ака саросима ҳолатда пайдо бўлди. У Равшанни чақириб, қулоғига нималардир деди ва изидан эргаштириб кетди. Икки дўст ҳам исиниш баҳонасида ўрниларидан қўзғалишди. Бироз вақт ўтиб, Жалилларнинг сомонхонасига бош суқишди...

Илҳом ваъдага мувофиқ эртасига елкасига қора сумкасини осиб, уйдагиларга Ҳалқобод қишлоғига тўйга борамиз деб чиқдида, тўғри Жалилликига қараб юрди. Иккаласи сомонхонага кириб, ўғирланган нарсаларни қора сумкага жойлашди. Такси тўхта-тиш ниятида асфальт йўлга чиқдилар. Шу пайт йўлдан Равшан ўтиб қолди.

— «Опорний пункт»да эдим, — деди у. — Юринглар ўғрининг изини кўрсатаман.

Ноилож сумкани «жойи»га қўйиб чиққан оғайнилар унга эргашинди. Равшан дераза тагида, шудгорда қолган изларни кўрсатди. Улар яна ҳамдарлик билдиришди.

Қайтиб келиб сомонхонага киришса, Жалилнинг укалари сумкадаги нарсаларни титишган. Жалил уларни урди, уришди. Сўнг-ра нарсаларни апил-тапил

йиғиштириб кўчага чиқди. Ғузур-Ғалча автобусига ўтиришиб, Жалилнинг Холмўмини деган тоғасиникига келишди. Чойпой ичишгандан сўнг Жалил Илҳомни таништираркан: «Армиядан олиб келган нарсаларини сотади», — деди. Илҳом сумкадан «Электроника» магнитофонини, 2 та кассета ва 2 та покривални чиқарди. Уй эгалари магнитофон ва кассеталарни 300 сўмга, покривалларни 140 сўмга сотиб олишди.

Улжанинг ярмини сотган дўстлар Ғузур қурилиш техникумида ўқийдиган Жалилнинг деҳқон-ободлик танишини излаб, техникум ётоқхонасига йўл олдилар. Афсуски, Тождидин уйига кетиб қолган экан. Тўппа-тўғри ўша ёққа жўнашди. Магнитофонни тутқазиб, тайинлашди:

— Қанча пулга сотсанг, ихтиёр сенда, бизга фақат минг сўм берсанг бўлди.

Бу вақтда кун ҳам кеч бўлиб қолаётганди. Ҳамтовоклар таксига ўтиришиб, ортага қайтдилар. ***

Опергуруҳ аъзолари туман ИИБ бошлиғининг ўринбосари милиция капитани Э. Беккулов, терговчи милиция капитани М. Мейлиев, ЖҚБ катта опервакили милиция капитани З. Уринов, участка вакили милиция капитани Б. Мустановлар қақиривга бинаон Кенжа Жабборовлар хонадонига етиб келишди. Текширув бошланди. Ўғри бир киши. Унинг излари дераза олдида чуқур босилиб қолган. Михларни қайириб, дераза ойнасини олиб қўйган. Оёқ излари томорқаннинг қайдалган қисмида ҳам бор. Фақат шудгор лойлиги учун изни аниқлаш қийин.

Умуман, ўғирлик билан боғлиқ ҳар бир далил эътибордан четда қолдирилмади. Дастлабки хулосалардан шу нарса маълум бўлдики, ўғирлар тажрибасиз, яъни бу соҳада кўзи пишиб кетган одамлар эмас. Шунинг учун ҳам биринчи галда ўғирликка ҳеч қаерда ишламай юрган ёшлар дахлдор, деган гумонга бордилар.

Участка инспектори Б. Мустанов дастлаб Жалилнинг уйига борди. Отаси Ҳасан ака ғазабланиб турган экан, шекилли, гапнинг тўғриси айтиб қўя қолди:

— Нима қиласиз унинг сўраб? Боланинг уйи қуйиб кетди.

Шундан сўнг у ўз билгаларини, яъни Жалилнинг укаларидан, сингилларидан эшитганларини айтиб берди.

Бу пайтда «қаҳрамон»лар молларнинг изига сув қўйиб, таксида Қўштепа қишлоғига ошиқмоқда эдилар...

Бобоназар ҲАСАНОВ,
Ғузур тумани.

ГУНОҲЛАРИНИНГ ЧЕКИ ЙЎҚ

Бизнинг замонамизда емай-ичмай бир нарса орттириш гоят мушкул. Олаётган маошинг бир ойга зўра етади. Бу ёқда бир этак бола-чақа. Ҳаммаси сенинг қўлингга қарайди. Лекин қийин экан, деб юравериш ҳам тўғри эмас. Шунинг ҳам қиласану шундоқ ҳам ингичка тортиб кетган сабр-тоқатингни янада қўзишга ҳаракат қиласан. Хотиннинг дийди-ларни болалар хархашасига тишни тишга қўйиб чидайсан. Кун эмас, ой эмас. Йиллар давомиде у ёқдан тежаб, бу ёқдан тежаб, бир оз маблағ орттирасан. Жамғармангга машина сотиб оласан. Бу шунчаки ҳавас ёки олифтахилик эмас, ҳаётий зарурат. Гижинглаган «тойчоқ» узоғингни яқин қилганида шунча йил қийналганингни унутасан-қўясан. Худоду кўрсатмасину мабодо машинангни кимдир ўғирлаб кетса-чи? Бундан оғирроқ бахтсизлик бўлармикан ўзи?

1989-1991 йиллар давомиде Тошкент вилоятида бир неча ўнлаб фуқаролар ана шу кўйга тушишди. Бир неча кунлаб қўллари ишга бормай юришди. Кейин эса кимлардир уларга «хотис хизмат» кўрсатди. Катта пул эвазига машиналарини қайтариб беришда воситачилик қилди.

Тўғриси айтганда, бу асаббузар воқеалар худди икки томчи сувдек бир-бирига жуда ҳам ўхшаш. Аввал машина ўғирланади, икки-уч кун, узоғи билан бир ҳафта ўтгач, товламачилик қилинади. Машина эгаси айтилган миқдордаги пулни берилдан бош тортса ёки учрашув жойига вақтида келмаса, улов ёқиб юборилади. Агар шунга асосланган, мазкур жиноятлар уюшган гуруҳ томонидан амалга оширилаётганини тушуниш мумкин.

Ҳар қандай қинғирликнинг ҳам чеки бўлади. Ниҳоят товламачилар қўлга олиндилар ва тергов ҳаракатлари якунланиб, суднинг қора курсисиде терилиб ўтирдилар. Биз энди ўн уч кишидан ташкил топган жиноий гуруҳ аъзоларини рўнома мухлислари билан яқиндан таништириш имкониятига эгамиз.

Носирхўжа Мирхўжаев — гуруҳ раҳбари. 1952 йилда туғилган, Янгийўл туманидаги Эски Қовунчи қишло-

ғида яшаб келган ва тайёрлов идорасиде ишлаган. Оилали, муқаддам ЖМнинг 91-моддаси 2-қисми билан судланган.

Тоҳиржон Маҳмурдов 1956 йилда туғилган. Янгийўллик. 1978 йилда ЖМнинг 114-моддаси 2-қисми билан судланган, оилали.

Аваз Қодиров эса 1963 йилда туғилган. Бу ҳам янгийўллик, муқаддам икки марта судланган.

Ашур Абдурахимов эса Хўжанд вилоятининг Ашт туманида 1966 йилда туғилган, қамоққа олингунга қадар Чиноз туманида яшаб келган, у ҳам муқаддам судланган.

Янгийўллик 1969 йилда туғилган Алишер Собитов, 1964 йилда туғилган Алишер Алматовлар, чинозлик 1967 йилда туғилган Акмал Шоаҳмедов, 1966 йилда туғилган Солижон Отамирзаев, 1965 йилда туғилган Толиб Отамирзаев, 1957 йилда туғилган Шароф Досанов, 1957 йилда туғилган Осман Османов, 1974 йилда туғилган Камолитдин Тожибоев, 1966 йилда туғилган Рустам Бўрибоевлар эса қора курсиде биринчи бор ўтиришлари.

Юқориде айтганимиздек, улар ўтган уч йил давомиде фуқароларнинг ҳалол меҳнатлари эвазига сотиб олган машиналарини ўмариш ва кейин катта миқдорда пул талаб қилиш ҳисобига «шоҳона» ҳаёт кечириб келганлар.

Янгийўл шаҳридаги бозор қаршисиде турган «ВАЗ-2106» белгили Д 04 90 ТШ рақамли машина Шоаҳмедов ва Собитов томонидан олиб қочилган. Эгаси Шорустамовдан 5 миң сўм олингач, машина қайтарилган.

1990 йил ноябрь ойиде Янгийўл туманидаги Ленин номи жамоа хўжалигига боришади. А. Қўчқоров кўчасидеги 163-уй рўпарасиде турган Боймирзаевнинг Д 0015 ТШ рақамли машинани ўғирлашади. Боймирзаев товламачиларга 6,5 миң сўм тутқазинга мажбур бўлади.

5 декабрь кун эса Мирхўжаев, Собитов, Шоаҳмедовлар Янгийўл шаҳридаги маданият уйи рўпарасиде фуқаро Утақуловни чув туширадилар. У бечора беш

миң сўм беради ва гишт заводи ёнидан анча-мунча нарсалари ечиб олинган Е 2800 ТШ рақамли машинани уйига қайтариб олиб келади.

Хуллас, бу қаллоблар ўтган уч йил мобайнида Ҳошимов, Эргашев, Пақ, Ҳантов, Ўринбоев, Мараҳимов, Мустафоев, Каримов, Нишонбоев, Манушин ва бошқаларга катта миқдорда моддий зарар етказганлар.

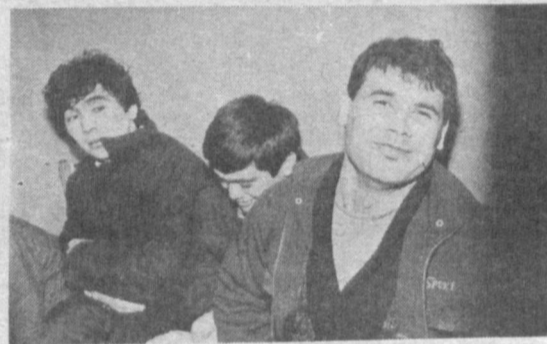
Халқимизда семизликни қўй кўтаради, деган нақл бор. Ҳақ гап экан. Айниқса, Шоаҳмедов, Бўрибоев, Тожибоевларни текин пул қўтуртириб юборди. Ўтган йил 25 февраль кун улар Назокат Хуррамовани (жабрланувчининг шаънини ҳимоя қилиш мақсадида исм-шарифи ўзгартириб берилган) дугонаси билан Янгийўл шаҳрига олиб бориб қў-

йиш баҳонасиде машинага ўтқазинишади. Йўлда дугонаси тушиб қолгач, 19 58 ТШЛ рақамли машинани орқага — Чиноз томонга қараб ҳайдашади. Хилват жойдаги дала шийпониде тўхташади ва Назокатни хўрлашади. Учовлон шундай ифлосликларга қўл уришадики, бу ҳақда ёзишга қалам ожиз.

Хуллас, жиноий гуруҳ аъзоларининг бошқа бир қанча хурмачага сиғмайдиган қилиқлари ҳам ошкор бўлиб қолди. Ниҳоят, Тошкент вилояти суди ўзининг очиқ мажлисиде уларнинг ҳар бирини қилган «хизмати»га яраша озодликдан маҳрум этиш ҳақида ҳукм чиқарди.

Маҳкам ҲАКИМОВ.
Мурод МАҚСУД олган сураплар.

Уша кун Гулистон шаҳар ИИБ терговчиси милиция капитани Козим Ҳайдаров навбатчи терговчи эди. Вилоят соғлиқни сақлаш бошқармасига қарашли махсус автобаза омборининг мудирини арз би-

— Иккита...
Оператив гуруҳ воқеа жойига бориб текширгач, иккинчи калитни омборнинг ичидан топишди, у шу ерде кўпдан буён тураркан. Биринчиси эса мудирда бўлган.

дираклар топилди... Мудирнинг танишиникидан. Унинг ўзи уларни бу ерга келтириб қўйган экан.

Мудир айбига тўла иқроф бўлди.

— Мақсадингиз нима эди?

— Яқинда ҳисоб-китоб қилгандики, камомад борлигини билардим. Шунинг учун мақсадида...

У филдиракларнинг кўпини 1300-1400 сўмдан сотиб юборган экан. Шунингдек, 10 дона аккумуляторнинг ҳар бирини 1000 сўмдан пуллаганини ҳам бўйинга олди.

Шундай қилиб «Ы» операциясини ўзинча такорламақчи бўлган мудирнинг чувни чиқди.

Утабек РАЖАБОВ,
журналист.

ҚУТЛАЙМИЗ

Ҳурматли Назим Муҳаматов, Сизни муборак 40 ёшингиз билан чин дилдан табриклаймиз!

Бу ёш бир йигитнинг умри. Бир йигит сифатида халққа хизмат қилиб, кам бўлмадингиз, аввало кўпчилиكنинг назарига тушдингиз, обрў-эътибор топдингиз. Қолаверса, Жиззах вилояти ИИБ кадрлар бўлими бошлиғининг ўринбосари, милиция подполковниги даража-

сизга кўтарилишингиз ҳам халққа қилган меҳнатларингиз маҳсулидир.

Сизни яна бир бор қутлуғ ёш билан муборакбод этиб, осойишталик йўлидаги ишларингизга зафарлар, оилавий бахт ва сihat-саломатлик тилаймиз!

Даврон МАВЛОНОВ
оиласи,
Жиззах вилояти, Фориш тумани.

ТАҲРИРИЯТДАН:
Рўзномамизга самимий дил сўзлари битилган табрик хатлари кўлаб келмоқда. Таҳририят шу мазмундаги мактубларни нақд пулга ёки пул ўтказиш шарти билан чоп этиб боради.

«Ы» ОПЕРАЦИЯСИ

лан келди. Омборни ўғри уриб кетганмиш.

— Эрталаб ишга келсам, омбор очилиб ётибди, 41 та филдирак йўқ,— деди куйиб-пишиб.

Козим акада дарҳол шубҳа пайдо бўлди:

— Калит нечта эди?

Суриштирув бошланди. Мудирнинг таниш-билишлари текширилди. Унинг филдирак сотганини, фоҳишабозлик билан шуғулланиши аниқланди, турмуш тарзи ўрганилди.

Шунда ҳам бир хўлосага келишга шошилишгани йўқ. Орадан йигирма кун ўтиб, фил-

Телефонлар: муҳаррир—54-37-91, муҳаррир ўринбосари — 39-77-23, муҳабирлар бўлими— 59-26-58, 59-20-92, умумий бўлим—59-21-21.

Обуна рақами — 64615.
44272 нусхада чоп этилди.

Ўзбекистон Жумҳурияти «Шарқ» нашриёт-матбаачилик концерни босмаҳонаси. 700083, Тошкент, Ленинград кўчаси, 32.

* Кўчириб босишда «Постда»дан эканлигини кўрсатиш шарт. * Мақолада келтирилган рақамлар, фантлар ва бошқа маълумотлар учун, шунингдек, очиқ эълон қилиниши мумкин бўлган маълумотлар учун муаллиф жавобгар ҳисобланади. * Муаллифнинг мулоҳазаси таҳририят фирмага мос тушмаслиги мумкин. * Қўлезмалар таҳлил қилинмайди ва қайтарилмайди.

МАНЗИЛГОҲИМИЗ: 700029, Тошкент, Лопатни кўчаси, 1.